Acc. No. 113

Acc. 113

संभव

भक्त कुमारकाव्य

कवि. [illegible] प०२३

सर्ग ५

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

ओं नमः शिवायनमः ॥ अस्तुत्तरस्यांदिशिदेवतात्मात्मिमात्तयोनामनगाधिराजः पूर्वापरौतोयनिधीविगा
ह्यस्थितः पृथिव्याइवमानदंडः १ यंसर्वशैलाःपरिकल्पवत्संमेरौस्थितेदोज्यधिदोरहै मावतिरत्ना
निमहौषधीश्चपचपृष्टंदुदुहुःधरित्रीं २ अनंतरत्नप्रभवस्यतस्यहिमंनसौभाग्यविलोपिजातं ए
कंहिदोषोगुणसंनिपातेनिमज्जतीदोःकिरणेष्विवांकः ३ एषाकिरीटोचितमंशुमानोसंवादयित्रीशिव
र्विभर्तियत्लाक्षणिकंविभक्तारागोमकालसंध्यामिधानुमत्तां ४ ग्रामावलंबंतकतांघानानांघायोमधुना
न्मृगतांनिषेव्य उद्देजितावष्टिमिरांश्रयंतेप्यंगनीपर्यंतिपवूंतिसिद्धः ५ यदंतुषारक्षतिचौतिरक्तोय
स्मिन्नदृष्टोपिहतद्विपानां विदंतिमार्गंनवरंध्रमौक्तिकाःकेसरिणोविशाताः ६ मत्ताहरोधातु
रसैर्नवत्रैर्भूपीत्वचःकुंजरविंध्यशैलाः व्रजंतिविद्याधरसुंदरीणांमैनंगलेखक्रियपोपयोजं ७ यःपूर
यत्येवीचवनरंध्रमागान्दरीमुखेयेनसमीरणेन ७ ज्ञास्यतीमिथतिविन्नराणांस्थानप्रदायित्वमिवो
पगंतुं ८ वपोलबंधःवपिमिर्विनेतुंविधिर्हितानांशबलद्रुमाणां यत्रस्रुतद्वीरतयाप्रवृत्तः स्नूनिर्झ
रुभीकरौ बनेचरागांवनितासखानांदरीमुखेतंजनिवत्तासः संवर्तियत्रौषधयोदिव्यामेतेल्ल
क्षणःसंततभेदवांः ९ उद्देजयंत्यंगुलिपार्श्वभागान्मार्गैशिलीभूतहिमैर्यियत्रेनेदुवैरश्रोणीपयोधरा

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

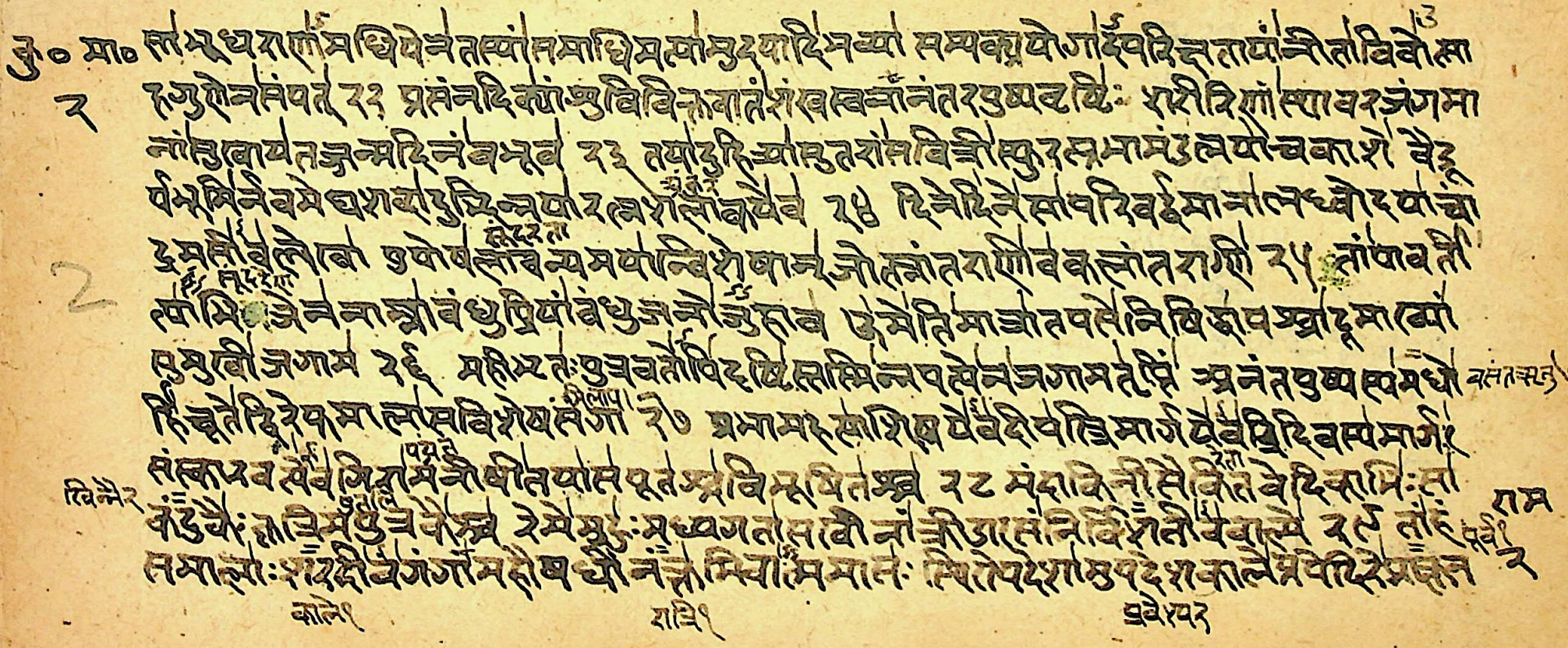

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

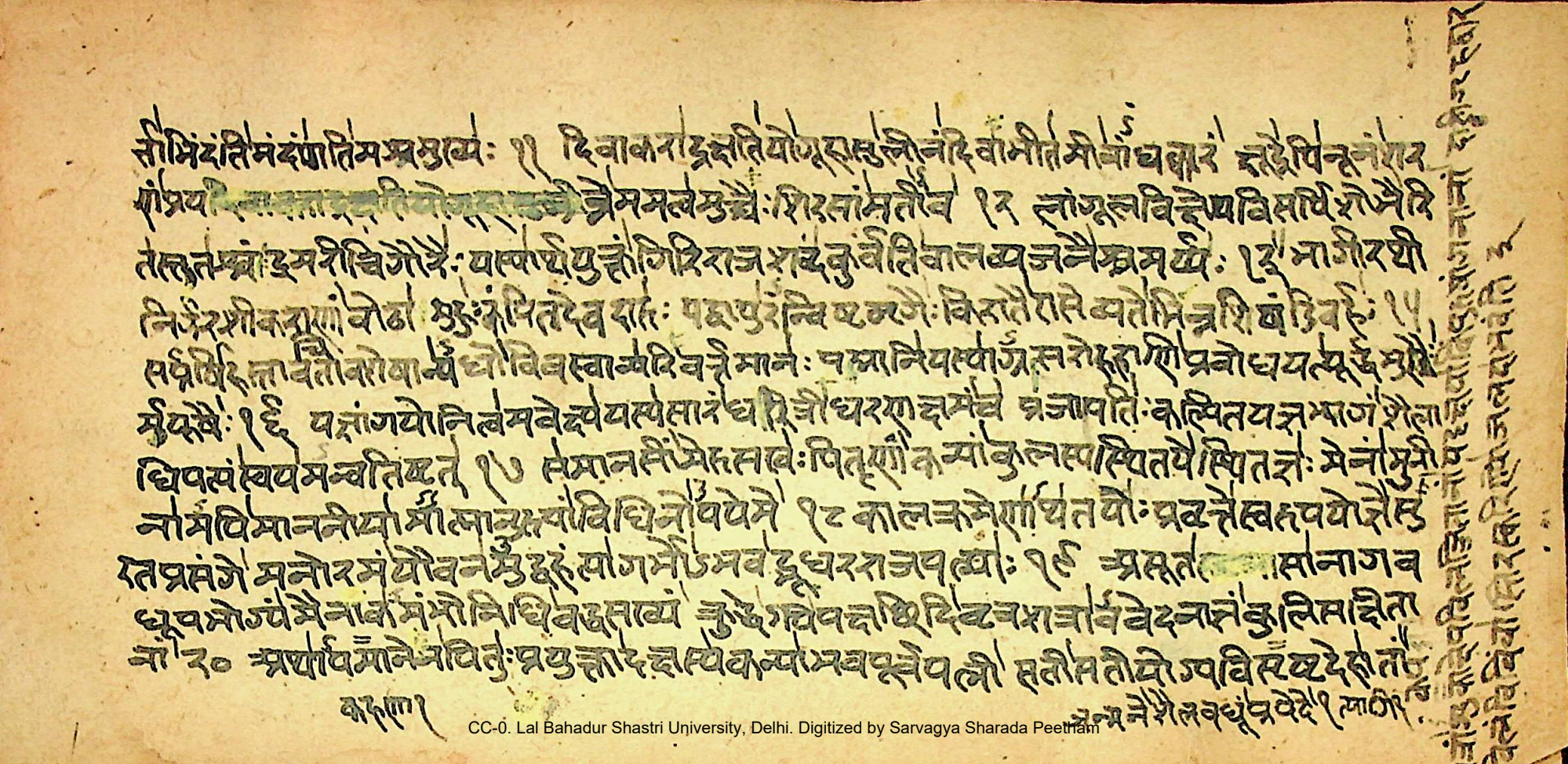

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कु०मा० स्तनद्वयं चाहितपाण्डिमानं मध्येऽपयोधरमसूत्रयन्त्यस्तत्पल्लवस्थानरमर्पयन्त्यः ४० निर्मक्षिताशेषवदन
प्रसूतिकाशिक्षणं चाननदीपं नवदीपितेन्दुप्रतिमप्रभाभिः प्रदीपविकल्पैश्चकार ४१ शिरोवेष्टाधि
वासैकुमाद्यैर्वाहृतदीयाविधिमेवितव्यैः परार्ध्यितेनापि शतैरसंख्यैर्बंधोसौभवरध्वजेन ४२ बंधस्य
तस्यातनबंधुरस्यमुक्ताकलापश्च बभूव वर्तुलस्य अन्येष्वशेषाभरणेषु भूषणाभ्
यभावः ४३ चंद्रोदयापक्षगुणान्मुखेन पाण्डुस्तनाचंदनसेकमिश्रैः उमामुवंनुप्रसवंधलोल्लोहितं
अवंशेरितमेवपत्नभीः ४४ पुष्पप्रवालेपहितंयदिस्यान्मुक्ताफलंवाकुरविंदुमस्य ततोनुचुक्रीडिशस्य
तस्याः स्तनाग्रेष्वपरिस्फुरत्त्वेःस्मितस्य ४५ स्वेदेनतस्यांप्रसृतप्रजल्पितायांमिलितत्वचि अर्धंमुखे
प्रतिकूलशब्दं श्रोतुंहितंवेरिवताडपत्रमाला ४६ लज्जातिरश्चांपरिचेतसिस्यादंशंसवंपर्वतराजसुत्राः
तंवेशपाशंन्नशमीस्वकुर्वैलग्नप्रियावंशिपलंचमर्पैः ४७ सर्वोपमाद्रव्यसमुच्चयेनयथाप्रदेशं
शंविनिवेशितेन सान्निमितावित्वत्जाप्रयत्नैरजसोदयेदृक्षेव ४८ तांनारदःकामचरःव
दाचित्यन्यांवितलप्रेक्षपितुःसमेयेसमाहितैकुवंमविनोंप्रेमणाप्रमेयाहृदंहरस्व ४९ गुप्तः रम
३
CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

जन्मविधौ: ३० अस्तंभ्रतंमडनमंजयदेदनातवात्मंवरलंभदस्य कामत्वपुष्पकृतिरितंम
त्रेवास्पत्परंसाधयय-प्रपेदे ३१ उन्मीलितंतूलिकयेवचित्रंसूर्येऽप्रमिन्नेमिवपद्मिनीदं व
मूक्तेतयोश्चुम्बनसंभ्रमोत्थंविपुर्विभक्तंनवयौवनेन ३२ अशून्यतांगुणनवप्रभामिनिदे
पणाद्रागमिवोद्वहंतौ, आजह्रतुस्तच्चरणौचपिण्यांस्थलारविंदश्रियमंबभस्त्रां ३३ तयाजनंसे
रिवेसन्नतांगीगतेषु [illegible] कुलीनसंचितविभ्रमेषुमनीषितंप्रपदेशलुधैरादि
तुर्भिन्नपरीसंज्ञितानि ३४ वृत्तानुपूर्वंचनर्चातिदीर्घंजंघेसुमेरुप्रतिमेप्रदीर्घे शेषांगनि
र्माणविधौविधातुर्लावण्यमुत्पाद्यवासपत्नः ३५ नाजेंदुरुत्तासविवर्वेशात्वादेकांतशैत्यात्व
दलीविशेषाः स्वधौतिमेवेपरिलोहितंजातोत्तदोष्ठोपमानवाद्यं ३६ आरोपितंपाडिदिशेनपद्मा
तंअनम्यनाभीवनमेयमध्यं ३७ तत्पप्रविष्टानतनाभिरंध्यंराजन्तीनवरोमराजिः नीवीमति
क्रम्यस्थितेतरस्यसन्मेखलामध्यसौरिर्गुणैः ३८ मध्येनसंवेदिवलग्नमध्यावलिश्चयेचास्तव
मारवालं अरोहणार्थंनवयौवनेनकामस्यसौधानमिवप्रयुक्तं ३९ अन्योन्यसुपीडयदुत्तलाक्षो

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कु० मा० परिवेषरुचिरश्रृङ्गपादैः ५८ इतिश्रीकुमारसंभवेमहाकाव्ये [illegible] नाम प्रथमसर्गः ॥ ॥ १

तस्मिन्विप्रकृतः कालेतारकेणेष्टवैभवः तुतोषाहंपुरोधायधाम्नेधाम्नेपभुवंपयुः १ तेचमासिरमूढ्रमा
परिम्लानमुवस्त्रिवंसरकांक्षुप्तवमानांश्रीधितिमानिव २ अथसर्वेप्यतत्संर्वेतेस्वधेतेसु
वं वाजेशंवाग्निरथैमिःप्रतिग्रामेवतस्थिरे ३ नमस्त्रिमूर्तयेतुभ्यंप्राक्प्रवेदःवेवलात्मने ४
गुणत्रयविभागायपश्चाद्भेदमुपेयुषे ५ पदंमेधर्मवामंतद्धंवेजमंजत्वया अतश्चराचरं
विश्वंप्रभवंस्तस्थौयसे ६ [illegible] तेसमित्स्वंमवस्थामिमीहिमानंमुहुरयन् प्रत्ययस्थितिसर्जीणं
मेकःकारणतांगतः ७ स्त्रीपुंसौचांशभागौतेमिलन्मूर्तेसिस्रक्षया प्रकृतिराजःसर्जस्व
तावेवेपिनौस्थ तौ ८ ॥ ॥ ॥

प्रगल्भैर्विवयस्तैस्तैस्तस्मिन्नित्यं प्रवर्तिभिः ऋतेः क्षणानोन्नहि संवर्त्मसंस्थितेजांसियशोहव्यै ४९ अ
पाचितारंनहिदेवदेवंमृडिःसुतंशाहविनुराशानमुस्पर्धनमंगमयेनसाचुमाध्यस्मिष्टेष्वक्लंचते
यैः ५० यदेवपूर्वैजननेप्रशस्तंसाहस्रेवात्वयमुत्ससर्ज तदप्रमेविमुखसंजः पिप्रमनामंपरिग्रहे
मत ५१ सःमन्नित्वात्तपसेतिताप्सगंगाप्रवातोहिनदेवदारु प्रस्पंदिमाद्रेरगनाभिगंधिविचित्रणा
विन्नरमध्युवास ५२ जणानमेकप्रसवावतासभ्रजत्वचःसरलैवैतनां मनःशिलाविधुरितानि
वेदुःशलेयनरेषुशिलातलेषु ५३ तुषारसंघातशिलांवुराशेःस्पृशिवन्यपवलःवक्षुघान् दृष्टःव
पांचिरुचयेविविधैरसेषु सिरध्वनिस्तन्नादे ५४ तत्रोजिसंदायतमिस्मदंत्वमेवमसैतप्रमहमूर्ति
स्वयंविधातोतवसःफलानांवेनोपिवामेनतपश्चचार ५५ अनद्यमेधीगतमेदिनाथेःस्वर्गौकसांप्रथि
तमर्चयित्वा अथाधनार्थोम्लवीस्मेतांसमादिदेशप्रयतांतनूजां ५६ प्रत्यर्पितामृतमिवेतांसमाधेः॥
सुश्रूषमाणांगिरिशोमुमेनेविकारहेतौतदिविक्रियंतेयेषांनचेतांसितएवधीराः ५७ अवचितबलिपु
ष्पोवेदसंम्मार्गदत्तानियमविधिजलानांवीक्षणोचोपनेत्रैः गिरिसुवचचारप्रत्यहंसाहवेशौनियमित

कुशा

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

तेभ्यः स्तुतीः प्रलापयन्नर्थिहृद्यंगमाः ॥ प्रसादाभिमुखो व्रस्तापत्सु वाचश्चिवो
कसः ॥१६॥ पुराणस्य कवेस्तस्य चतुर्मुखसमीरितः प्रवृत्तिरासीद्यज्ञानां
चरितायाश्चतुर्विधा ॥१७॥ स्वागतं स्वानधीकारान्प्रभावैरलंभवः ॥ यज्ञपत्नी
जवाहृत्य प्रीतेभ्यः प्रज्यविक्रमाः ॥ ८ ॥ किमिति धृतिमान्मी यानविभ्रति
यथापुरहिमाक्लिष्ट प्रसादानि ज्योतींषी चक्षूंषि वः ॥१९॥ प्रसादश्चि
न्तितदनेऽतीतस्यापथ्यं ॥ व्रस्तस्य तुः कुलिशी कुंठितश्री बलद्वते ॥२०॥
किं चापमरिदुर्वीरः पाणौपणः प्रचेतसः ॥ मंत्रैलहतवीर्यस्य फणिनो
दैन्यमाश्रितः ॥२१॥ कुवेरस्यप्रभः शल्यं संसतीवपयाभवत् ॥ अपहृद्गदो
बाहुर्भग्नश्चारवदुमो ॥२२॥ यमोपिविलिखन्भूमिंदंडेनास्मिंतविषा
कुरुतेस्मिन्नधोदृष्टिनिर्घृणालातलाघवं ॥२३॥ भूमीचयथमादित्यः प्र
तापतितीतलः ॥ चित्रन्यस्तोऽवपतः प्रवासालोकनीयतां ॥२४॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

[illegible] स्व-
कालपरिमाणेनैकमस्तरात्रिदिवं स्मृतं ॥ यौतुच प्राव वोचौतौस्मृतानांप्रलयेक्रमे
॥८॥ जगद्योनिरयोनिस्त्वंजगदंतोयंनंतकः ॥ जगादादिरनादिस्त्वंजगदीशो
यंनीश्वरः ॥९॥ त्रात्मानमात्मनावेत्सिसृजस्यात्मानमात्मना ॥ त्रात्मनाकृ
तिनाचत्वमात्मन्येवप्रलीयसे ॥१०॥ ध्रुवःसंघातकठिनःस्थूलःसूक्ष्मोल
घुगुरुः ॥ व्यक्तोव्यक्तैतदाम्नातंविप्रकाम्यंतेविभूतिषु ॥११॥ उक्तीयःप्रणवो
यासांन्यायैस्त्रिभिरीक्षणैः ॥ कर्मपंजःफलस्रष्टीसासांत्वंप्रसवोगिरां ॥१२॥
त्वामाम्नंतिपुरुषार्चिप्रवर्तेनी ॥ तद्दर्शिनमुपासीनंत्वामेवपुरुषंवि
दुः ॥१३॥ हंसित्वंनाभिमितादेवानामधिदेवता ॥ परतोमिस्रमस्मासिमिथा
वेद्यं
तावेद्यसामपि ॥१४॥ त्वमेवहव्यंहोताचभोज्यंभोक्तातथाऋतं ॥
वेदयिता चासिचमा ताद्येयंचयत्वरं ॥१५॥ इति

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

मे बोधावन्मात्रेणसाध्यते॥३३॥सर्वाभिःसर्वदाचंद्र संकलाभिर्निषेवते॥नाद
तैकेवलांलेखांहरचूडामणीकृतां॥३४॥यावत्तगतिस्थानेषुसमश्रेयसाधसाद
॥नवातिवायुस्तत्मार्गेतालवंतानिलाधिनं३५क्यायसेवासुस्त्रग्धुष्पसं
भारतत्परा॥जुघानपलसामान्यमतवस्तमुपसते॥३६॥तस्योपायनयोग्या
निरत्नानिसरतापतिःवंर्यसप्पभसामंतरानिष्यतेप्रतीहे॥३७॥ज्वलन्मणि
रिवाग्रेनवासुकिप्रमुखानिणिस्थिरप्रदीपतामेत्यभुजंगाःपर्युपास
ते॥३८॥तत्कृतानुग्रहायेहीतमुक्तैस्तहारितैः॥अनुकूलयतीदोषि क
ल्पद्रुमविशेषाः३९॥इत्यमाराध्यमानोपिक्षिप्तातिभुवनत्रयंशाम्ये
त्प्रत्युपकारेणनोपकारेणदुर्जनः॥४०॥तेनासवरवधूहस्तैःसद्यालुप
क्षेवाः॥अभिगम्यहेरुंबदानाश्रियंतेनंदनद्रुमा॥४१॥वीज्यतेसहिसंभ्रांतः
सप्तसाधारणानिलैःचामरैःसुरवंदीनांवाप्सरोवरवर्णिभिः॥४२॥उ

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

पर्यायैकुलत्वान्मस्तांवेगभंगोनुमीयते॥ २४ भसामो च संरोधः प्रतीक्ष
मनादिवः॥२५॥ ३ वर्जितजडामौलिविलंबिशिखोटयः॥ रुद्राक्षैर्मधुर
क्षीनः क्षतारंकारशंसिनः॥२६॥ लघुप्रतिष्ठाः प्रथमंयूयंबिंबलवत्तरैः॥
३ पनादैरिवोत्सर्गाक्षेतव्यावृत्तयेपरैः॥२७॥ तद्भूतवत्सलाः विमितःप्रार्थ्यं
समागताः मधिष्ठिर्हिलोकानांरक्षांपुरस्त्वचस्थितौ॥२८॥ ततोमंयनिलोकृत
कमलावरशोभिनाभुजेनत्रसहसेरणप्रेरयामासवत्रहा॥२९॥ एवंयदाप
भगवन्नामछंनःपरैःपदंघ्रयेबंधिनियुक्तात्मकर्णनासयसिप्रभो॥३०॥स
द्विनत्रंहरेश्रद्धुःसहसन्नयमधिनं॥वाचस्पतिस्तवचेदंप्रजल्पिजेजास
नं॥३१॥त्वयादत्तवरोदीर्णसारकाश्योमहासुरः॥उप्पुवामलोकानांध्व
मकेतुरिवोत्थितः॥३२॥ पुरेतावेतमेवास्यतनोस्तिरविर्तयंदीधीकाद्रुमलो

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

सुरसैन्यानां पंक्तीरकृत्वा जेत्रीभिर्॥ प्रत्यानेष्यति शत्रुभ्यो वज्रीमिव जय
श्रियं॥ पु॥ वज्रस्य बीसतेतस्मिन्सस्त्रं जैगिरमात्मभः॥ गर्जितानंतरं वृष्टि
सौम्यत्वेन जिगायसा॥ पु॥ संपत्स्यते वः कामो मंकालः कश्चित्प्रतीक्षतां
त्वयि चैवास्मिन्नेव व्यापारमात्मना॥ पु॥ इतः सदैत्यः प्रापत्प्रीन्नेत
एवातितिष्ठतां॥ विश्वं द्वोपि संवर्धं स्वयंहु यसांप्रतां॥ पु॥ उक्तं तेने दृसे
वाधैर्म याचास्मैप्रतिश्रुतंवरेणाशमितंलोकानलंदग्धुं हुतभुः॥ पु॥
संयुजेसांयुगीनंनमुद्यंतंप्रसहेतनः॥ ब्रह्मणादृतेनियंतस्वनालंलोहितेक्षणः
॥ पु॥ सहिदेवपरंज्योतिस्तमपारे प्रतिष्ठितं॥ मरिष्यन्नप्रमादेहिंनमया
नचविश्रुनां॥ पु॥ उमास्तेपरातेयूयंसयमस्तिमितंमनः॥ शंभोर्यतश्चमानस्तु
मयस्कातेनलोहवत्॥ पु॥ उमेनत्रेत्रोष्मुभयोः बीजंमोहितंसावा

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

साधमेरुप्रस्थानानि हरितंस्वरैः आक्रीडपर्विताश्चेन कल्पिताश्चे
षुचिएमसु॥४३॥मेघोविन्ध्यःमेघःचेघदिग्वारणा मदाविहं सुमेरुहरास्थाना
तच्चाप्योन्यासंसापूताः॥४४॥यज्ञैभिःसंभृतंहव्यंवितत्तेषुद्यरेषुसः॥या
तवेदेमुरवान्मायीमिषतामर्छिनतिनः॥४५॥भुवनालोकानप्रीतिःस्वर्गि
भिर्नानुश्रयतेस्वलीभूतेविमानानांतदापातभेयात्यपि॥४६॥उच्चैरुच्चैः प्र
वासेनतयस्नसहरिचादेहवद्भमिवद्रव्यंचिरकालार्जितयशः॥४७॥
तस्मिन्नुपायाःसर्वेवःकूरेप्रतिहतक्रियाः॥वीर्यवत्योषधानीवविषैरसां का
निपातके॥४८॥जयशोयच्चचास्माकंप्रतिचातीयतार्थिषु॥तेनास्यहरिच
रेणकंठेनिकृष्टेवार्पितः॥४९॥तदीयसोयदर्घेवपुष्करावर्तिकादिषु॥
ग्रभ्यस्यंतितदाचानिर्जितैरावताग्रजाः५०॥तद्भिक्षोविभोस्वयंसं
नाम्यंतस्यशांतये॥वर्षवंचक्षिरंचर्मभवस्येवमुक्तवा॥५१॥जीवारं

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

रीयमर्क्षि॥ अनुअ हंसंस्मरणप्रकृंमिद्धामिसंवर्द्धितेमान्त्यजाते॥
३॥ केनोभ्यसूयाफलकल्पिणातेनितांतदीर्घैर्जनितातमोभिः॥पाव
द्रवत्वाहितसायकस्यशत्कार्मुकस्यास्यनिदेशवर्त्ती॥४॥ अ संमतेः क
स्तवमुक्तिमार्गंपुनर्भविष्णोरभयात्प्रयत्नैः॥वक्षश्चिरंतिष्ठतसुंदरी
णांमनोरचितभ्रूलतैःकटाक्षैः॥५॥ अ च्यापितस्वेशनसापिनी
तिंप्रयुक्तरागप्राणाचेर्द्धवस्तेः॥ कस्यार्थ्यचर्मैवदधीड्यामिसिंचो
स्तवोचरुवपुरुः॥६॥ कामेकपत्नीव्रतदक्षःशीलंलोलंमनश्चा
कृतमप्रविष्टं॥नितंबीनाभिरुसिमुक्तलज्जोकैठेचयंग्राहनि
घृतवहं॥७॥ कयासिकाभिस्तनापराधेःपरानतःकोपनयाव
वंचूतेः॥ न स्याकरिष्यामिदलंनुतापंप्रवालशय्याशरणाश्रयं
रं॥८॥ प्रसीदविश्राम्यतवीरवज्रशरैर्भवीयैःकतमःसुरारिः

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

शंभोस्तदीया वामूर्तिर्जलमयीमम ॥ ६० ॥ तस्मात्माशितकंठस्मसे
नापत्यंमुचेत्मवः ॥ मोक्षपतेसुरवंदीनांवेणी वीर्यविभूतिभिः ॥ ६१ ॥ इति
माहात्म्यविवृच्यान विश्वयोनिस्तिरोदधे ॥ मनस्माहितकर्त्तव्यासो
मिदेवादिवंपयु ॥ ६२ ॥ तन्निशम्यत्यकंदर्पमत्वाकसासन ॥ मनसाकृ
र्यसंसिध्यैत्वयाहिगुणारहसा ॥ ६३ ॥ न्यूषसुललितेविभूलताचारुभ्रं
जंरतिवलयपदाकेचार्यंमासज्यकंठ ॥ सहचरमधुंहस्तन्यस्तनूतां
बुरास्रः ॥ शातमखमुपतस्थेप्रांजलिःपुष्पधन्वा ॥ ६४ ॥ इतिस्त्रीकुमा
रसंभवेमहाकाव्येवत्सलिपुत्रकृतौनिलोत्पत्तर्गः ॥ १ ॥ तस्मिन्नचान
स्निदशान्विहायसहस्रंमुच्चशृंगपत्यपात ॥ पुरोजनापेक्षतया
प्रभूरणंप्राप्यश्लथेगारवंमाश्रितेव ॥ २ ॥ सवासवेनासनसन्निवेश
मितोनिषीदेतिनिरूपमिःभर्तुर्प्रसादंप्रतिनंद्यमूर्ध्नावतुमिथः
प्राक्रमतैवमेन ॥ ३ ॥ प्राक्षापयत्तीतविशेषपुंसांलोकेषुपत्रैवर

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कास्तमिः सेवद्भमेत्यात्मभूवोपदिष्टां १६ गुरोर्नियोगाद्वनमेकमेत्य स्थाणुंतपस्यंतमधित्यकायां
अन्वाप्तदृष्टिर्दयितां ददर्श बिभ्रः श्रुतेर्मूर्तिमिवाधिरूढां १७ तद्धर्मपत्नीपरिचर्यया सा
र्वोपसर्पीतदलप्रयत्नं अपेक्षतेप्रत्ययमात्मलाभं बीजाङ्कुरः प्राग्रुदयादिवांभः १८ आसिक्त
रागां विजयाभ्युपेतैवकामशुद्धिं गतिरुक्तिलेभ्यप्रतिबंधशैथिल्यसमन्यसाधा
रणसेवनाभ्यां १९ छदाः समभ्यर्पयितारएतेकार्यंनयाणमपिविष्टपानां चापेनतेकार्मिन
चातिहिंस्रमतेर्वृतासित्यहृत्यवीर्यः २० अथाश्रमेमन्मथसाहचर्यादासन्नकोपिसहा
यएव समीरणप्रेरयितास्मवेतिव्यादिश्यतेनेहताशनस्य २१ तपेतिशेषामिवमन्नेरा
साद्यमन्द्रोमदनः प्रतस्थे दिगवारणास्फालनकर्कशेनहस्तेनयस्यशीतद्युतिंदुः २२ नाम
समाधवेनाभिमतेनमत्वास्वांचसाशंकमनुप्रयातः त्वागम्यप्राप्तिकमसिद्धिः स्यान्वा

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

निर्भावलेपया विवृद्धः ॥ ८ विसेतुमो धीरुतवाहु वीर्यः स्त्रीभ्योविकोपकुरिताधराभ्यः ९ तवप्रसादा
त्कुसुमायुधोपिसहायमेकंमधुमेवलब्धा कुर्यांहरस्यापिपिनाकपाणे र्धैर्यच्युतिंकेममधन्विनो
न्ये १० अथोरुदेशातवतार्यपादमाक्रांतसंभावितपादपीठं संकल्पितेर्पविवृतात्मशक्तिपाल
यितुः कामसिद्धप्रभावे ११ सर्वंसवेत्वय्युपपन्नमेतदुमेममाद्रिकुलिशंभवांश्च वज्रंतपोवीर्यम
यंकुठंत्वंतपोजामिचसाधकंच १२ अथैवमित्तसारमतःखलुत्वांकार्येगुरूत्पत्तिसमंनियो
क्ष्ये व्याहियतेभूधरतामवेक्ष्यक्लेनदेहोद्वहनायशेषः १३ आशंसतावाणगतिंवधोक्ते का
र्यंत्वयानःप्रतिपत्तिकल्पं निवोधयत्तांशमजामिदानीमुद्यच्छेद्यामिसितमर्पमत्र १४ अमी
त्रिवीर्यप्रभवंभवस्यजयायसेनाममरंतिदेवाः भवत्वदंकेनिपतत्साध्वोत्रंजगद्भूवन
मीक्षितात्मा १५ तस्मिन्मुहूर्तेप्रयतांतनूजांपतात्मनेरक्षयतुंयतत्वोविलुतवीर्यनिय

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कु० २० चंद्रविसंधुश्रीखंडतिलकंप्रकाश्यदेजेणवालासुणकोमलेनचूतप्रवालोद्भसलंचकार
१० २० सूजाःप्रियपालद्रुमसंजदीलंदजेःकोलेखिन्नितदछिपाताःसदोद्यताःप्रत्यनिलंवि
चेरुर्वनस्थलीर्मरपत्रसोद्गाः ३१ चूताकुरास्वादकषायकंठःपुंस्कोकिलोयन्मधुरंच
कूज मनाखिनोमानविघातदक्षंतदेवजातंवचनंस्मरस्य ३२ हिमव्यपायाद्दिशदा
ध्यरालसायांदूरीभूतमुखश्रीनांखेदोऽमःकिंपुरुषांगनानांचक्रेपदंयत्रविश्ले
केषु ३३ तपस्विस्थाणुवनौकसत्तासकालिकीवोत्सवसंप्रवृत्तिंप्रयत्नसक्तामि
तविक्रियालंकरणैश्चिदेशायनसंवभूवुः ३४ तंदेशमासेदिवपुष्पचापेरवि
तिद्वितीयेसदनेप्रवत्ते कार्यागतत्वेप्रसमानविघ्नंज्ञानिभावंकृपयाविवव्रुः
३५ सधुश्रियेकःकुसुमैकपात्रेपपौप्रियांस्वामनुवर्त्तमानः अंजेलसंस्पर्शनिमी

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

अथैवमवतंजगाम २३ तस्मिन्वनेसंयमिनामुनीनांतपःसमाधेःप्रतिकूलवर्ती संकल्प
योनेरसिमानभूतमात्मानमाधायमधुजिन्मनो २४ कुबेरगुप्तादिशमुत्तरस्यांजगा
म्रुवंतेसमंविघ्नंघटिष्यदिति संधयन्मरुद्भिर्नभस्वानिवोत्ससर्ज २५
अथसुतसघःकुसुमान्यशोकःस्कंधात्प्रभृत्येवसपल्लवानि पादेननावेष्टतसुंदरीणां
संपर्कसासिंजितनूपुरेण २६ सघःप्रवालोज्ज्वलचारुपल्लेनीतेसमापिनवचूतवाले
निवेशयामासमधुद्विरेफान्मासद्वयालीवसनोत्सवस्य २७ वर्णप्रकर्षेसतिकर्णिकारं
कादंबनीतिर्निर्जघतयात्मचेतःप्रायेणसामग्म्यविधौगुणानांपराङ्मुखीविश्व
सृजःप्रवृत्तिः २८ वालेंदुवक्त्राण्यविकाशभावाद्बभुःपलाशान्यतितोहितानिस
घोवसंतेनसमागतानांनवेक्षतानीववनस्थलीनां २९ लज्जाद्विरेफांजनमस्निचि

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

प्रः प्रजानिवप्रपाणौ प्रांतेषुतंसत्रवमेरुसास्वंध्यानास्पदंभूतपतेर्विवेशः ४३ तस्यैवदाह
ङ्मवेदिकायांशार्दूलचर्म्मवधानवत्सा स्नातीनमासंनशरीरघातचित्रेक्षनेसंय
मिनंददर्श ४४ पर्ण्यकवंध्यास्थिरपूर्वकायमृज्वायतासन्नमितोभयांशं उत्तानपाणि
द्वयसन्निवेशप्रफुल्लराजीवमिवांकमध्ये ४५ भुजंगमावद्धजटाकलापंकणीवसक्त
द्विगुणाक्षसूत्रं कंठप्रभासंगविशेषनीलांमृगत्वचंऋषिमतीदधानं ४६ क्वचित्प्र
काशैस्तमितोग्रतोयैर्मरुद्विघूर्णद्विरतप्रसंगैः नेत्रैरविस्पंदितपक्ष्मपंक्तिं मौलैर्नदी
स्रोतघ्राणसंधौसपूर्वैः ४७ अवस्थितंसंभृतिवांबुवाहंसपाकिवाधारमनुत्तरंगं अतेः
स्रुवाणांसकलांनिशेष्यान्निवातनिःकंपमिवप्रदीपं ४८ कपालनेत्रांतरलक्ष्यमार्गे
ज्योतिःप्रवेशैरुदितैःस्थिरस्य प्राणस्यहृन्नाधिकसौकुमार्यां वालस्यलक्ष्मीरलघूपदेशं ४९ मनोनवद्वारनिरोधचंडेहविर्भुवस्याप्तसमाधिवश्यं यमक्षरंवेदविदोवि

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

तादृशीमसीमकांडूयतकल्पसारः ३६ ददौसरःपंकजरेणुगंधि राजायजंडूयजलंवरेणुः अर्द्धो
पभुक्तेनविशेनजायासंभावपामासदपाणनामा ३७ गीतांतरेवप्रमदावरिलेशेः किंचि
त्समुच्छ्वासितपत्रलेखं पुष्पासवाघूर्णितनेत्रशोभि प्रियामुखं विपुलयमुच्चैव ३८
पर्णासपुष्पत्तवक्त्रनाम्नः स्फुरत्प्रवालोष्ठमनोहरास्यः लतावधूप्रस्तरवोप्यवापु
र्विनम्रशाखाभुजबंधनानि ३९ श्रुतापसरोगीतिरपिद्रुतात्मिन्हृदःप्रसन्नेनपरं
वभूव आत्मेश्वरानांनहि जातुविघ्नाःसमाधिभेदप्रभवंति ४० लताग्रहस्तोद्गत
तोषनंदीवामप्रकोष्ठार्पितहेमदंडः मुखार्पितैकांगुलिसंज्ञयैव माचापलायेतिग
णान्व्यनेषीत ४१ निःकंपवृत्तिर्निभृतद्विरेफं मूकोज्झशांतमृगप्रचारं तच्चासना
कोननमेवसर्वंचित्रार्पितारंभनिवावतस्थे ४२ दृष्टिप्रपातंपरिहृत्यतस्थौकामः

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कु० २० सर्वविषयवान्नवधारतेरविद्रियदमादधानां जितेंद्रियेस्मिन्निपुण्यधन्यात्वकर्मसिद्धिं
१२ पुनरशंस ५७ मविष्यतः पतिकुलमाचशंसोः समानसप्रतिहारभूमिं योगात्स्वो
तः परमात्मसंज्ञं दृष्ट्वा परज्योतिरुपारराम ५८ ततोभ्रंगाविपतेः पालकैरधःकृतंवि
क्षेतभूमिभागं शनैः कृतप्राणविभ्रक्किदीशः पर्ण्यकवंधनिविडविसेद ५९ तस्मिन्शरी
रपल्लवनदिहक्षुषा व्यालैस्तताडयेना प्रवेशयासास्वभक्तैरनाभंगमात्रान्
12 सितप्रवेशा ६० तस्याःसवीभ्रंगप्रलिपातपर्वविहत्तलूनःसिरिरासपस्य व्यकीर्ण
तश्वभ्रकवपादमूलैपुष्पोच्चयःपल्लवभृंगमिश्र ६१ ऽसाविनीलालकमध्यशो
भिविस्रस्तवंतीनवकर्णिकारचकारकर्णाश्रुतपल्लवेन मूर्ध्नाप्रलापंवपमध्वजाय
६२ अनन्यभाजंपतिमापृथिव्यामेवासिहितामवेक्ष्य नरेश्वराहृतयःक
दाचित्पुलिंदेश्वरसैन्यकेविपीतसर्वं ६६ बासल्यबालावसरंसमीक्ष्यतंगवद्वनिस्थ १२

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

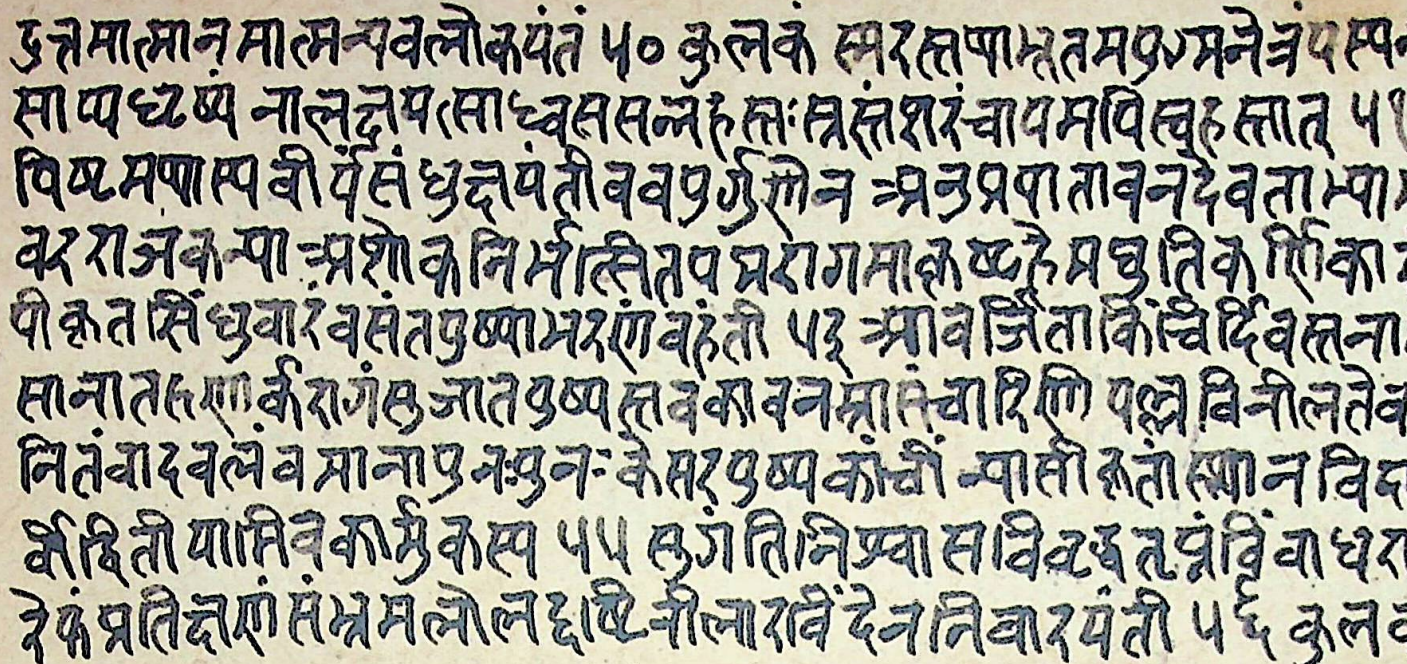

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कु०२० पपातः ७१ औत्पवि मोसंहरसंहरेति पाव [illegible] किरःखेमरुत्संचरंति तावत्सवदिर्भवनेत्रजन्मा
१३ मत्मावशेषंमदनंचकार ७२ तीव्राभिषंगप्रभवेणवत्तिंमोहेनसत्तमयतीद्रियाणां
ज्ञातमर्तव्यसनाभ्रुतेक्ष तोपकारेवरतिर्विमूढ ७३ तमासुविघ्नंतपसत्तपस्वीवनस्पतिं
वनस्पतिंवज्रमिवावलम्ब स्त्रीसन्निकर्षंपरिहर्तुमिच्छन्नेतद्धचेमृतपतिःसमृतः ७४
शैलात्मजाविपिनमुच्छ्वसितोमित्रायव्यंसमीक्ष्यललितंवपुरात्मनश्च तावोःस
मक्षर्मितिव्याधिवजातलज्जाभ्रूभाजगामभवनादिमुखीकृतंचित् ७५ अथसप्त
कृत्वितादोरुदरंदमभीसाहितदमनंक्ष्यामद्रिराजपदोर्म्यो स्वयंजदंबविमूत्रस
प्रिनींदंतलग्नांप्रतिपद्यगतिरासीद्वेगदीर्घीकृतात्मा ७६ इतिश्रीकुमारसंभवे
महाकाव्येकालिदासकृतौकामदाहोनामसप्तमीयसर्गः ३ अथमोहवशादथात्मसती
विवशाकामवधूर्विजिता विधिनाप्रतिपादयिप्यतानैवैधव्यमसह्यवेदनं १ श्री० १३

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कु० २० ३ नानि ये ९ हृदयेवसतीति सत्यं यदवोचस्तदेवैतिवैतवं ७ पश्चात्पदं नास्ति दिवं त्वमनं
१४ गः कपसदृता दृतिः १० पदलोकनवेप्रवासिनः प्रतिपत्तेपदवीमतंतवः विधिनाज
एष वंचितस्त्वदधीनेवेलु देहिनां ८ वं १० रजनीतिमिरावगुंठितेपुरमार्गेचनश
ङ्कविलोवाः वसतिंप्रियकामिनांप्रियास्त्वदृतेप्रापयितुंवः ईश्वरः ११ नपनाम्यहं
णानिघूर्णयन्वचनानिस्खलयन्यदेपदे श्रुतितल्पियवाङ्मणिमदः प्रसदनाम
धुनाविडंबनं १२ श्रवगम्यकथांकृतवपुःप्रियवंधोरुवनिः पलोदयः वृकलेपि
गतेनिशाकरकलानुतादृशं खमनंगमोक्षतितरितारुणाचपल्लवः वलपुंस्कोकिल
पदसूचितः वदसंपतिकस्यवाणतांनवचूप्रसवोगमिष्यति १४ आलिपंक्तिरने श्री
कशस्त्वयाऽणुकृतेधनुषिनियोजिता विसृतैः वकृणात्वरेदियंजकृशोकामनुरो १४

अवध्यौनपश्चकारस्तात्प्रलपंतौन्मिषितेविलोचने नविवेदतयोरतत्पयोःप्रियमसंत
विलप्तदृशोर्नारअपिजीवितनाथजीवसीत्यभिधायोत्थितयातयाऽहंदृष्टेपृहषाङ्क
तिद्धितौहरकोपानलभस्मकेवलं३ अथतापुनरेवविकल्पाबुध्यालिंगनधूत
रक्तनो विललापविकीर्णमूर्धजासमदुःखाभिवकुर्वतीस्मलोकउपमानमभूदि
लासिनांकरणंपत्नवकांतिमत्तया तदिदंगतमीदृशीदशांनविदीर्यकठिनाबतहृदि
यः५ कृतमांसदग्धीनजीवितां विनिकीर्यदहनान्नसोहृदंनलिनींकृतंसेतु
बंधनोजलसंघातदग्धवानसिविप्रियंन्नमेप्रतिकूलेनचेते
मयाकृतं विमकारणमेवदर्शनं विलयंस्मैरतयेनदीयते ७ स्मरसिस्मरमेव
लाग्रणेकृतजोजस्वलितेषुबंधनंश्रुतकीरदूषितेद्रयणास्ववनौशोस्पलता

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

जतांनयतःस्मरास्मितेशरमुत्संगनिषन्नधान्विनः मधुनासहतास्मितांकणांनयनोपांत
विलोकितानिच २३ धनुतेहृदयंमेःसवोकुठसापोजित्वाभ्रुकोमधुनाक्लृप्तसा
पिनाकिनानिजमित्रःसोविहरुद्भूतांगति २४ अपतेःपदिदेवनाद्भुदेहृदयेदिश्य
पलैरिवादितःरतिमप्युपवर्त्तेमातुरांमधुरात्मानमदर्शयत्पुरः २५ तमवेक्ष्यरहोदसा
स्पृशंस्तनसंबाधमुरोजचान्चेत्वजेनस्फिरःखसंप्रतोविवृतारतिर्वोपजायते २६
रतिश्चेनमवाचदुःखितास्तहृदःपरंवसंतविस्मिति यदिदंकलंत्रपेत्रिकीर्यतेयवनैर्म
मकपोतयोर्जरं २७ अयिसंप्रतिदेहिदर्शनंस्मरपर्युत्सुकयामयाध्रुवं दयितास्वन
वास्मितन्मुखंनखलुप्रेमचलंसहजेने २८ अथनानेनुपार्श्ववर्त्तिनाजेगदाशांस
शरासनंतव विशतंतनुजात्मकादितंधनुषः कोमलपुष्पपत्रिणः २९ गतएवनते

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

द्वितीयवर्षा १५ प्रतिपद्यमनोहरंनपुः पुनरप्यादिशतावदुस्मितः रतिदूतपदेषुकोकिलांस
धुरालापनिसर्गपंडिता १६ शिरसाप्रणिपत्ययाचितान्मुपयुङ्क्ष्वनिसर्वपप्रियं च सु
तानिचतानितेदृशः स्मरसंस्मरत्यनशांतिदात्रिमे १७ रचितंरतिपंडितत्वयालयसंगो
पयमोदमार्तीत्वं ध्वयतेऽकुसमप्रसाध्यंतवतच्छोकवपुर्नदृश्यते १८ विबुधैरसिय
स्पदसूरसमापेपदिकप्रीतिस्मितः तमिसंकुरुदक्षिणोत्तरं चरणंलिम्पितरागमेहि
मे १९ अहमेतपुतंगवर्त्मनापुनरंकाश्रयिणीभवामितिचतुरैः सुरकामिनीगणैः
प्रिययावन्नविलोप्यसेदिवि २० मदनेनविनाकपंरतिः दणमात्रंकिलजीवितेति
मे वचनीयमिदंव्यवासितंमणात्वामनुयामिपद्यपि २१ त्रिपुतेकपसंसमंडनेप
रलोकांतरितस्यतेमया समसेवगतोस्यतर्कितोजति मंजेनचजीवितेन्च २२ ॥

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

अविभज्यपत्रत्रय-मयासहितः पास्पतितेसबांधवः ३७ परलोकविधौचमाधवः स्मर
शुद्धिप्रकिल्लोलपल्लवाः निवपेःसकादंजरीप्रियंचूतप्रसवोहितेसवा ३८ इति
देहविमुक्तयेपसितांतिमाकाशमवासदस्वती शापतिंहदशोषविकल्पो प्रणमाचमि
त्रिवानुकंपयत् ३९ कुरुमाध्वयनिदलभक्तवभक्तानचिरादविप्रतिमूलये
नसकर्मलागतःपालमेवंहदलोचनाचिंति ४० अभिलाषमुदीरितेंद्रियः स्वक
तापार्मकदोत्रजापतिः अपतेनलिगरविंत्रियामनिसप्रःपलमेतदब्रुवत्
४१ पतिलोभतिपावतीयदातपस्तप्तवणिल्लतोहृदः उपलभ्यसवत्तदास्मरं
पृषाहैनेनियोजयिष्यति ४२ पुरुषाकृतिचाहस्थमर्थयाचितः स्मरशापांतमवास
दस्वती असनेरमतस्पचोमयोवसिनश्चावधराश्चयोनयः ४३ ततदिंदपरिद

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

निवर्त्तितेसस्वादीयदृक्वांनिलाहृतग्रहमस्पर्शेवपश्यमाविषद्यव्यसनप्रधूमितां रुविधि
नालक्षितमर्द्धवैशसंननुमांकामवधेविमुंचता अनघापिहिसास्मिताडुमेगजभग्नेपतन्याप
वल्लरी ३१ तदिदंकृपतामनतरंमनतावंधुजनेप्रयोजनं विध्याज्वलनातिसर्जनान्न
नुमांप्रायेपमर्त्तुरेतिकं ३२ प्राशिनासहयातिकोमदीसहमेघेनतडिल्लीयते प्रमदः
प्रियवत्सीगादतिप्रतिपन्नहिस्त्रिचेत्सनेरपि ३३ अमनेवकषापितत्तनौसुभगेनप्रिय
जात्रमस्मना नवपल्लवस्तंतरेषपादचयिष्यामितनुंविभावसो ३४ कुरुमास्मगा
सहायतांवहुशःसोम्यगतस्त्वमावयोःकुरुसंप्रतितावदाडुमेप्रणिपातांजलियाचि
तस्त्रितो ३५ तदनुज्वलनंमदर्पितंत्वदयंदक्षिणवातवीजनैः विदितंखलुतेमणास्म
दःदक्षणमप्रसहतेनमांविनां ३६ इतिचापिविधायदीयतांसलिलस्पोजलिदेकणावनौ

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

वपुः पदंसहेतमभरास्पपेलवंसिरीषपुष्पंनपुनः पतत्रिणः ३ निशासचैनांतपसेतपोधनां
सुतांगिरीसंप्रतिपाद्यसान्त्वयन् उवाचमेनापदिरम्यवक्तयानिवारयंतीमहतोऽनिवृ
तात् ४ इतिप्रवेद्यमनुसासतीसुतां शशाकमेनाननिपंतुमुद्यतांवीक्षितापीप्सिर
निश्चयंमनःपथ्यनिमानिमंवपुस्तपोधनं ५ कदाचिदासंनसवीमुवेनसामनोरूप
मंत्रितरसनास्विनी अथाचितारण्यनिवासतासमनःफलोदयांतापतयःसमाधये ६
अथाऽनुरूपामिनिवेशतोषिणीसुतामनूनाभ्युरुणागरीयसा प्रजाकृपास्मासपिनंत
दात्मयोजगामगौरीसिवंरहिसत् ७ विधेरसाहायमकार्यनेऽथाविलोल
पक्षिंप्रविलुप्तचंदनं ववंधवालासृगवभ्रुवल्लंपयोधरेसेधविशीर्णसंहति ८
वपाप्रतिष्ठैमधुरंशिरोरुहैर्जटाभिरेवंसमुपेतदर्शनं नपद्मकोशाभिरेवपंक

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

दृष्टो मनोभवितव्यं प्रियसंगमेवपुः रविपीतजलातयासयेपुनरेघेनकिपूर्यतेनदी ४४
इसंरतेःकिमपिभूतमदृष्यरूपंमदीचकारसृजाव्यवसायबुद्धिं तत्रत्सपात्रच्चकु
सुमायुधंबधुरेनामास्वासयन्सुचरितापयोदैर्वचोभिः ४५ अपमदनवधूरूप
लभ्वांतमसनक्षणापरिपालयावभूव शशिनदृष्टिवातनस्तेवाकिरणापरिद्ध
यच्छतरापूदोषं ४६ इतिश्रीकुमारसंभवेमहाकाव्येकालिदासकृतौरतिविलापो
नामचतुर्थसर्गः ४ तपासमाधृतामनोभवेपिनाकिनामजनमनोरथात्रतीनि
निंदरूपंहृदयेनपार्वतीप्रियेषुसौभाग्यफलाहिचारुता १ इयेषसाकर्तुमव
ध्यरूपतासमाधिमास्थायतयोमिरात्मनः अथाप्ततत्त्वप्रमुपाद्यपंतपा
विधेप्रमयतिस्मतादृशः २ मनीषितासंतिरहेभुदेवतात्तपःक्वचत्सेक्वचतावक

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

समीदयते १६ विरोधिसत्वोच्चिन्नपूर्वमसदंडुमैरमीक्षप्रषवार्चितातिथि लवोऽजाम्पंतर
संभतानलेतयोवनेतत्रैवभूवपाकवं १७ पदपलंपर्वतपःसमाधिनानतावतालस्पस
मंसत्वाद्वितं तदानपेक्षत्वशरीरमसार्द्धवंमहतपः साचिरतुप्रचक्रमे १८ लूलंपयोवंदु
कलीलयाधियातयामुनीनांचरितंव्यगाच्चत ध्रुवंवपुःकांचनपद्मनिर्मितंमदुप्रलासा
चसतपरमेवच १९ ऋचैचतुर्भिर्जलतां ऋचिस्मिताहविर्भुजांमध्यगताहुमध्यमा
विजित्यनेत्रप्रतिघातिनीप्रभामनन्यदृष्टिःसवितारमैक्षतः २० तपासितप्रंसवितुर्ग
भस्तिभिर्भृवंतदपंकमलश्रियंदधौ अपांगयोःकेवलमत्यदीर्घयोःशनैःशनैःस्पा
मिकपाक्षतंपदं २१ अयाचितोपासितमंबुकेवलंरसात्मकस्यैदयतेऽक्षरात्मनः व
भूवतस्याःविलपारणाविधिर्नदक्षवत्तिव्यतिरिक्तसाधनं २२ निकामतप्राप्तिवि
ध्येनवर्त्मनानमस्त्रयेणं धनसंभतेन्त्व तयात्मवेवादिरुद्धितानवैभवंवासहोष्याण

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

जंसस्मैक्लासंगमप्रिप्रकासते ९ प्रतिक्षणंसाक्षतदोसविक्रियांव्रतापमौंजीत्रिगुणां बभारयं
श्रकाक्षेदितस्त्रवेनिबद्धयातयासरागमस्पदसनागुणस्पदं १० विस्रस्तरागादधरात्प्रि
वर्तितत्तनांजरागारुणीताघ्रकंदुकात्कृष्णकुरादनयदितांजलिः कृतोदसूत्रप्रणयी
तयाकरः ११ महर्षिशय्यापरिवर्तनच्युतैःस्वकेशपुष्पैरविधात्मदूयते श्रसेतसावोकुलतोप
ध्यायिनीनिषेदुषीस्पृहिलगवेक्षके १२ पुनःग्रहीतुंनियमस्थयातया बबीषुनिक्षेपमिवा
र्पितंयपंलतासुतन्वीपरिलासचेष्टितंविलोलदृष्टिःहरिणांगनाश्चच १३ श्रदाप्यबीजांज
लिदत्तलालिताःतपाचतस्याःकृदिमंविशाश्चसः यपातदीर्घेनयनैःकुतूहलास्पदंसत्वो
नाम मिमीतलोचने १४ श्रतंद्रितासात्वपसेवयत्तथाकदाघटस्तनप्रस्रवोव्यवर्धयत्
ऊहोपियेषांप्रथमात्मजन्मनांपुत्रवात्सल्यमयाकरिष्यति १५ कृतानिषेकोकृतजा
तवेदसंबबंधसत्तरासंगवतीमधीतिनां दिदृक्षवत्तास्यधियाप्युपाजगन्मधर्मबद्धव्रतः

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

१९ धंतिसाम्येपिनिविष्टचेतसावपुःविशेषेष्वधिगौरवाक्रियुः ३१ विधिप्रयुक्तांप्रतिगृह्य
सक्रियांपरिश्रमंनामविनीयचेतसां ऽसासपर्यन्नजुनैक्षवक्रमाप्रचक्रमेवकुमन्
ऊितत्रमः ३२ ग्रथिक्रियार्पेलुलभंसमिक्षणाजलान्यपिलानविधोहसाक्षिते ग्रपि
स्वशक्त्यातपस्तिप्रकर्तुंसशरीरमाद्यंखलुधर्मसाधनं ३३ ग्रपित्वदर्थंजितवादिसंवृतं
प्रवालमासामनुबंधिवीरुधां चिरोज्झितालेवपाटलेनते तुलांपदद्योहतिदंतवास
सा ३४ ग्रपिप्रसन्नंहरिणेषुतेमनः करस्पृशंमेप्रणयापहारिषु पदुच्यतेपार्वतीपापव
त्तयेनरूपस्तिस्वमिचारितेक्षणः ३५ वयोत्सलाद्विप्रचलैर्विलोचनैस्त्वाच्छिसापत्म
मिवप्रयुज्यते तपाहितेशीलमुदारदर्शनेतपाक्षिन्नामनुवेशतांगते ३६ विकीर्णसप्त श्री०
र्षिविलिप्रवाहिसिक्तपानगांगैःसलिलैर्दिवश्च्युतैःयपात्वदीयैरश्रुतैरनाविलैर्महीध १९

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

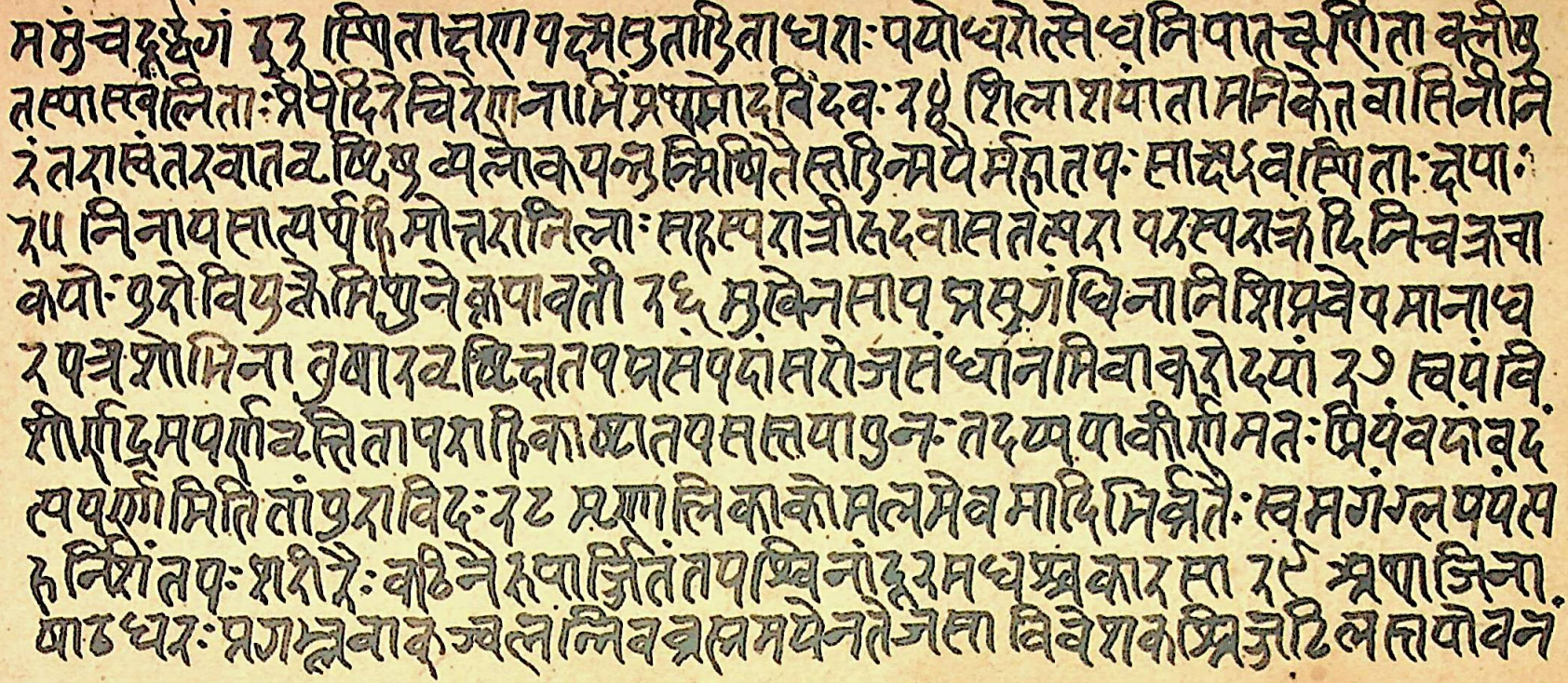

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कु० २० हिकशोभिवल्कलेवदूदेवेस्फुटच्छंतारकाविभावरीपचलाणयकात्यते ४५ दिवंपरिप्रा
२० र्दयसेवप्पाश्रमः पितुःप्रदेशालयदेवभूसयः श्रशोपपंतारसलेसमाधिर्नियलसन्विष्प
तिमज्योहितत् ४५ निवेदितंनिःश्वसितेनसोष्मणासनल्पसंशयमेवगाहते नदृश्य
तेप्रार्थियतव्यवत्तेमविभ्रतिप्रार्थितदुर्लभः कथं ४६ श्रहोस्पिदःकोपितवोपस्तोपु
वाचिरायकर्णेसलभ्रूभ्यतांगते उपेक्षतेयःस्वयंधीनीजकरः कपोलदेशेकलमा
ग्रपिंगलाः ४७ मुनिव्रतेत्वासतिमात्रकर्षितांदिवाकरात्रूविभूषणात्यदंशनां
कलेषामिवपश्यतोदिवासचेतसःकस्यमनोनदूयते ४८ श्रवैमितौभाग्यमदेनवं
चितंतवप्रियंयश्रुतरावलोकिनःकरोतिनस्पंचिरमस्यचक्षुषोनवत्वसालसीय श्री०
मरालपक्ष्मणः ४९ कियच्चिरंश्राप्यसिगौरिविघ्नतेममापिपूर्वीश्रमसंचितंतपः त २०

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

दः पावितएष सान्वयः ३१ अनेनधर्मः सविशेषमधमेत्रिवर्गसारः प्रतिभातिभासिनि
त्वयामनोनिविष्यार्थकामयायदेकएवप्रतिगृह्यसेव्यते ३२ प्रयुक्तसत्कारविशेषसाल
नानसंपरंतंप्रतिपत्तुमर्हसि यतःसतांसन्नतगात्रिसंगतंमनीषिभिःसाप्तपदीनमुच्यते ३३ अ
तोनकिंचिन्मदवतीवदुत्तमाद्विजातिभावादुपलभ्यचापलः अयंजनःप्रभुसन्नातपोधनेनचे
द्रहस्यप्रतिवक्तुमर्हसि ४० कुलेप्रसूतिःप्रथमस्यवेधसःस्त्रियोनसौंदर्यमितीवदेहवान् अम
ग्यमैश्वर्यमलक्ष्यवंचयतपःफलेस्पात्तिमतःपरंतपः ४१ सवस्त्वनिष्टादपिनामदुःसहा
न्मनस्विनीनांप्रतिपत्तिरीदृशी विचारमार्गप्रहितेनचेतसानदृश्यतेतच्चकृशोदरित्वयि
४२ अलभ्यशोकाभिभवेयमाकृतिर्विमानताहेतुकृतःपितुर्गृहे परापिसर्वोन्नतवा
त्तिवःकरंप्रतारयेत्फलगरलसूचिभ ४३ किमित्यथास्यामरणानिवेदनेच्यते त्वयावा

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कु० २०
२१

ऽध्यत धालीलकं ब्रजतीत्सलस्ववाजत्सकं दापितवाहबंधना ५७ यतोबुधैः सर्वजात
ल्बमुच्यते नवेत्सिभावस्यसिमंवपंजनंरति-स्वहस्तालिषितमभ्रुच्यवा २हस्पपालत
चंद्रशेखरःपश्चचत स्याधिगमेजगतेरपश्यदवश्यदस्मनविधिंविचिन्वती तदास
हस्तासिरनुजयागुरोर्दियंप्रपन्नातपसेतपोवनं ६० द्रुमेषुसत्सोकृतजन्मसत्वयंफलं
तपःसाक्षिषुदृश्यसैष्यवि न्यवप्रोहासिमुखोपिदृश्यते मनोरथोऽस्याःशशिसौलि
संस्रप ६० नवेदितप्रार्थितदुर्लभः कदासखिसिरसांतरसीक्षितासिमां तपःक्लृप्ता
समुपपत्स्यतेसकिंवपेवसीतांतदवग्रहतो ६१ अगूढसद्भावमितींगतस्तया
निवेदितेनेषिकृतंदरत्या अथोदासेवपरिहासतःसमासपृच्छदव्यंजितहर्षल श्री०
दृशाः अथाग्रहस्तमुकलीकृतांगुलौ समर्पयंतीस्फटिकाक्षमालिकां कपंचिद्दृ २१
त्तेनयामितादरंचिरंधवस्थापितवागभाषत ६२ पणामृतंवेदवदंवरत्वयाज

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

विलोकयन्नेत्रमधिष्ठितंत्वया महाजनः मेरमृकोभविष्यति ऽपंगतंसंप्रतिशोचनीयतां
समागमप्रार्थनयाकपालिनः ७० कस्याचित्काकांतिमतीकलावतः लमस्त्रीलोकस्यचनै
श्चकौमुदी वपुर्विलुप्यादमलंदृजन्मतादिगंबरत्वेननिवेदितंवपुः ७१ वरेष्वयत्नलघुना
दि मृग्यतेतदुक्तिकिंव्यलंभयित्रिलोचने निवर्तयात्मानमसौक्षितात्मनः कतदिध्यत्व
मुचैःफलागमा १७ अपेक्षतेसाधुजनेनवैदिकीमसाननमूलस्यनवृथसक्रिया ७२
तिहिजोतैप्रतिकूलवादिनिप्रवेपमानाधरलक्षकोपया विकंचितभूलतयाऽहितेत
याविलोचनेतिर्यंजिपांतल्लोहिते ७३ उवाचचैनंपरसार्थतोहरंनवेत्सिकेनयतपवसा
त्मसां श्रेलोकलसाम्यमचिंसेहुवेदिषंतिसदाम्रितंसहात्मना ७५ विपस्तीका
रपरेणसंगलंनिषेव्यतेमृतिसमुत्सुकेनवाजेगच्छिरत्यस्यनिरासिषः सतः कोमहि श्री
णोपहतात्मवत्तिभिः ७६ अविंचनः सन्प्रभवःसंपदांसलोकनाथः पितसंमजौ २२

नोपसङ्क्रैः पल्लवनोत्सुकः तपः विलेदंतस्वापिसाध्वनं मनेरपानामगतिर्नविघते
६४ अथाहवणीविदितोमेश्वरस्तदर्पिनीत्वंनरेवर्तसे अमंगलाभासरतविचि
स्तंतवानुवृत्तिंनचकर्तुमर्हसे ६५ अवत्तुनिर्वंधपरेवपंनुतेकरोयमाभूत्विवा
हकौतुकः करेणासंभोवलयीकृताहिनासहिष्यतेतत्प्रपावलंबनं ६६ त्वमेवतावत्
परिचिंतयत्वयंकदाचिदेतयदियोगमर्हतः वधूकुलेवत्स्वहंसलक्षणंगजाजि
नंश्रेणितविंदुवर्षिच ६७ चतुष्कपुष्यप्रकरावकीर्णयोपदोपिकोनामतवानुमंसते
अलक्तकांकानियदानिपादयोः प्रकीर्णकेशाश्चपदेतमूर्मिषु अपुष्कलंकिमतःपरं
भवेद्विनेत्रवक्त्रः छलमंतवापियत् ६८ तनूदयेऽस्मिन्नहरिचंदनांकितेपदेचिता
मस्मरजः करिष्यति ईयंचतेन्यापृततोविडंविनोपदेशावारणराजहार्यया ६९

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

कु०२० लजौरीत्तनमिन्नवल्कलवतः स्वरूपमास्थायः चतोऽतस्मितः समालवेवेषराजवेतनः
२३ २४ तंवीक्ष्यवेषप्रतिसंहृतिक्षमंनिक्षेपणायपदमुद्धृतमुद्वहंती मार्गाचलत्यतिक
रकुलितेवसिंधुःशैलाधिराजतनयानयनैस्तनोत्सौ यैं अघप्रस्खलनतोगित
वासिदासः श्रीतत्तपोभिरितिवादिनिचंद्रमौलौ अनायत्तानिघ्रसंजेसमुत्तस
जैलेशपत्नेनिपुननिवर्तांविधत्ते २६ इतिश्रीकुमारसंभवेमहाकाव्येकालि
दासकृतौपार्वतीनामपंचमसर्गः ५ः अथविश्वात्मनेशौरीसंदिदेशसिद्धः सखीं
दातमिप्रस्तुतेनाथःप्रसाधिक्रियतामिति १ तयाप्रस्तुतसंदेशासावमौनिप्रतापि
पे चूतयष्टिंविवाप्यासेसख्यौपरभृतोन्मुखी २ ततपतिप्रतीक्षायविसृज्यकपस
ध्वजांश्रयींज्योतिर्मयान्ततप्तसस्मादस्मरशासनः ३ तेप्रसादंलेभ्यो

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

चरः स्मीसरूपः शिवरुद्रोपतेनसंतिपाणाप्रेविद्धःपिनाकिन ७ विस्फुलिंगास्त्रासिपिन
ष्टलोगिवाग्रजाजिनालंविरूक्षलक्षारिवावपालिवास्यदश्चंद्रशेषरुनविप्रमूर्त्तिरवधा
पतेवपुः ७८ तदंगसंस्पर्शमवाप्यवत्सतेध्रुवंचितामस्मरजोविसृष्टये तपाहिन्त्वासिन
यत्रिपाच्छतंविलपतेसौलिसिंवदौकसं ७९ असपदस्मवयेलाजघृतःप्रभिन्नदि
ग्वदणावाहनोवधा करोतिपादवृपाम्यसौलिनाविनिद्रसंदरशेफणाजुली ८०
विवक्षितादोषमपिच्युतालनालवैकमोघप्रतिसाधुभाषितं यसामनंत्यालभवो
पिकारणं कथंसलदप्रभवोभविष्यति ८१ अलंविवादेनयथाश्रुतत्वयातथाविध
स्तावदेवमसत्रुसःसमात्रभावेकरसंमनःस्थितंनकालवृत्तिर्वचनीयमीक्षते ८२
निवार्यतामालिकिमप्यपंवदुःपुनःविवक्षुःस्फुरितोत्तराधरः नकेवलंयोमहतोवि
भाषतेशृणोतितस्मादपियःसपापभाक् ८३ ततोगमिष्यामपवेतिवादिनीचचा

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham